

GEODEZIJA IN KULTURNA DEDIŠČINA

Anton Prosen

Pod besedno zvezo kulturna dediščina si običajno predstavljamo dejavnost vrednotenja in upravljanja s stvaritvami, ki imajo poseben pomen za razvoj človeštva in so odraz kulturnega, znanstvenega, socialnega in gospodarskega razvoja nekega časa. Po drugi svetovni vojni v prejšnjem stoletju se je zavedanje, da je treba nekatere stvaritve človeštva varovati za poznejše rodove, od časa do časa spreminjalo. Včasih lahko razumemo tudi takratne oblastnike, saj je bilo treba marsikaj hitro in učinkovito postoriti, ne da bi spoštovali preteklost. Danes je to povsem drugače. Paradigma trajnosti nas vse, ki kakor koli odločamo o prihodnosti, sili v spoštovanje preteklosti. Zavedanje posameznika in nas vseh bi se vendarle moralo odražati v tem, da vladanje ene generacije v dimenziji časa pomeni le kratko obdobje v neskončni časovni razsežnosti. Zato je smiselno spoštovati delo preteklih generacij. Res pa je, da danes marsikdo razmišlja, da je nenadomestljiv in da je dosegel vse sam, ne da bi mu pri tem pomagali rezultati preteklih generacij. Vse to je za današnji čas zgrešeno razmišljanje; pa pustimo posameznikom prepričanje, da vse vedo in da so nenadomestljivi pri svojih odločitvah.

Veliko tega, kar danes človeštvo ima, je pravzaprav podedovano iz preteklosti in še kako velja ta trditev za našo geodetsko stroko. Razvijala se je skozi tisočletja in posameznike, ki so pripomogli k razvoju, poznamo danes kot vidne znanstvene in zgodovinske osebnosti. Za razvoj slovenske geodetske stroke pa so še posebej pomembna dejanja, ki so se zgodila od leta 1817 dalje v takratni Avstro-Ogrski monarhiji. V zelo kratkem obdobju smo dobili podlage za poznejši zemljiški kataster, ki nam v dobršni meri služijo še danes. Vse modernizacije, ki so posledica razvoja znanosti, tehnike in same stroke, so vendarle slonele na podlagah iz takratnega strokovnega podviga. Tudi za današnji čas veliko dejanje. Tu pa se postavlja vprašanje, ali znamo vse to ceniti in ali smo to sposobni na pravičen način predstaviti širši strokovni in laični javnosti. Mnoga geodetska strokovna združenja v tujini imajo posebne organe, ki poskrbijo za pravilni prikaz in vrednotenje stroke iz preteklosti. Morda ne bi bilo nič narobe, če bi tudi mi poskrbeli za pravilno ovrednotenje preteklosti stroke in jo znali pravilno umestiti v zgodovinsko in kulturno dediščino. Nekateri kolegi so to poskušali pred desetletji, tako smo dobili Geodetsko zbirko pa Krim in še bi lahko naštevali. Hvala jim za prizadevanja. Mlajši pa žal premalo cenimo njihova prizadevanja in ob proslavi na Krimu bi bilo prav, da si zadamo nove usmeritve za popravo teh pomanjkljivosti.

Pred nami je nova številka strokovnega glasila. Kljub počitniškemu času ste se dobro odzvali s prispevki. Hvala vsem, ki si prizadevate, da je revija dovolj strokovna, zanimiva in pestra. Prijetno branje in veliko dobrega vam želim v imenu uredništva.

dr. Anton Prosen

Glavni in odgovorni urednik Geodetskega vestnika